

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Бурятия

МКУ Управление образования МО «Джидинский район»

МБОУ "Верхне-Торейская СОШ им. Гендуновой Н.Д."

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Цыденов Б.М.

№ 100

от « 25 » августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Литературна уншалга»

для обучающихся 1 – 4 классов

Верхний Торей 2023

Тайлбари бэшэг

Дээдэ ториин юрэнхы дунда хургуулийн 3-дахи классай 2023-2024 хуралсалай оной «Литературна уншалга» курсын ажалай программа хадаа Россиин Федерациин хуралсалай Министерствын тогтоолнууд дээрэ үндэһэлэгдэнхэй:

- Федеральный государственный образовательный стандарт начального общего образования с изменениями и дополнениями;
- авторская программа «Литературна уншалга» С.Ц. Содномов, Ж.Ц Эрдынеева, УМК «Школа России»;
- основной образовательной программы начального общего образования МБОУ «Верхне-Торейская СОШ им. Гендуновой Н.Д.»;
- учебного плана МБОУ «Верхне-Торейская СОШ им. Гендуновой Н.Д.»;
- годового календарного учебного графика МБОУ «Верхне-Торейская СОШ им. Гендуновой Н.Д.» на 2023-2024 учебный год;

1. «Литературна уншалга» гэхэн курсын характеристикэ

Эхин хургуулида үзэгдэхэ түрэлхи хэлэн үхибүүдэй шадабаринуудай үндэһэ хуури хүгжөөхэ уялгатай, тодорхойлбол, үхибүүн түрэлхи хэлээ мэдэхэ, буяад хэлэтэй буяад хүн гээшэб гэжэ бээ мэдэрхэ, хэлэлгээ хүгжөөхэ зорилготой.

Эхин классуудта буяад литература зааха **тодорхой зорилгонууд** гэхэдэ:

- хэлэн ухаан хоерой хоорондоо нягта холбоотой байдаг дээрэһээ үхибүүдые түрэл хэлэндэнь хургахадаа, тэдэнэй ухаан бодолые хүгжөөхэ, баяжуулха;
- хурагша бүхэниие зүбөөр, уран гоёор, удхыень ойлгон уншаха дадалтай болгохо;
- түрэл арадай ёһо заншалнуудые болон сэсэн мэргэн хургаалнуудые ойлгуулха;
- эхэ орондоо, түрэхэн тоонто нютагтаа, түрэл хэлэндээ, арад зондоо, бэшэшье үндэһэтэндэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ;
- хурагшадай аман хэлэлгы хэшээл бүхэндэ баяжуулха, тэдэниие эли тодоор, литературна хэлэн дээрэ хэлүүлжэ хургаха гэхэ мэтэ.

Үгтэһэн программа эхин классай хурагшадай ухаан бодолдонь болон наһандань үндэһэлэн зохёогдонхой. Хурагшадые амаруулхын тула хэшээл бүхэндэ нэгэ гү, али хоёр дахин физминутка үнгэргэхэ хэрэгтэй. Физминуткын үедэ элдэб упражнени дүүргүүлхынгээ хажуугаар хэлэлгэ хүгжөөлгын хүдэлмэри ябуулжа боломоор.

Литературна уншалгын шухала зорилго хадаа үхибүүдые уран үгэдэ, уран зохёолдо дуратай, тэрэниие уншаха дүй дүршэлтэй болгон хүмүүжүүлхэ. Үхибүүд бага наһандаа түрэлхи хэлэнэйнгээ баялигтай, илангаяа уран үгын удха шанартай танилсажа, бээ даагаад (багшын туһаламжагүйгөөр) уран зохёолнуудые саг үргэлжэ уншаха дадалтай болохо ёһотой. Удхаараа ойлгосотой богонихон рассказ, онтохо, шүлэг гү, али басни үхибүүд уншахадаа, зохёолой удхые, гол шухала нанал бодолые, үйлэдэгшэ нюурнуудые, тэдэнэрэй абари зан, үйлэ хэрэгүүдые бата бэхээр ойлгожо абаха болоно. Уран зохёолой дүрсэлэн харуулдаг аргуудые, илангаяа хэлэнэйн баялиг тухай ойлгожо абаха.

Гурбадахи классай программа соо түрэл найхан тоонто нютаг, тэрэнэй баялиг, табан хушуу мал, тэрэнэй олзо хэшэг, түрэл гарал болон гуламта, буяад арадай ёһо заншал, арадай найндэр – сагаалган, үхибүүдэй нааданууд, бээ зүбөөр абажа ябалга, сээрлэхэ ёһо гурим тухай уран зохёолнууд гол хуури эзэлхэ болоно.

Уншаһан текстынгээ удхые, илангаяа басниин удхые ойлгоод, тобшохоноор хэлэжэ үгэхэ. Уран зохёол уншахадаа, бээ даанги уншалгада һураха, юундэб гэхэдэ, табадахи класста түрэлхи литература үзэлгэдэ бэлэдхэл боложо үгэхэ ха юм.

Буряад литература заалгын зорилгонууд Содномовой С.Ц., Эрдынеева Ж.Ц., Литературна уншалга: Үндэһэн буряад хургуулиин 3-дахи классай литературна уншалгын ном: 1 хубитай. – Улаан-Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2019. гэхэн номоор бэлүүлэгдэнэ.

Һурагшадай мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэ эрилтэ Текст дээрэ хүдэлхэ шадабари хараадаа абан, класс бүридэ программын эрилтын үндэһөөр табигдаһан хэмжээ баримталан, һурагшадай уншалгын дүршэл сэгнэхэ.

«5» сэгнэлтэ хэрбээ:

- удхын сохилто баримталан, сэглэлтын тэмдэг зүбөөр илган уншахадань; уншаһан текстын гол удха зүбөөр ойлгоод, хэлэжэ, хөөрөжэ шадаа хаань;

- уншаһан текст хубинуудта хубаажэ шадаа хаань;
- шүлэг сээжээр хэлэхэдэ, үгэнүүдэ зүбөөр, нэгэшье торонгүй, уран гоеор уншаһан байхадань табиха.

«4» сэгнэлтэ хэрбээ һурагшын:

- уншахадаа, үгэнүүдтэ 2-3 алдуу гаргаа хаань, сэглэлтын тэмдэгтэй хойно (точко, запятой, асууһан ба шангадхаһан) зогсолто хээгүй хаань;

- сээжээр уншахадаа, үгэнүүдтэ 2-3 алдуу гаргаа хаань гү, али сэглэлтын тэмдэг хоолойгоороо илгаагүй хаань; уншаһан текстынгээ удха зүбөөр ойлгобошье, тэрэнэ тодо бэшээр найруулан хөөрөө хаань;

- уншаһанаа хөөрөжэ үгэхэдөө, зарим нэгэ ушарта торолсожо, багшын туһаламжаар заһажа хэлэһэн байхадань табиха.

«3» сэглэлтэ хэрбээ һурагшын:

- уншахадаа, үгэ хазагайруулжа гү, али үгэ ба үенүүдые һэлгүүлжэ, орхижо, 4-5 алдуу гаргаа хаань, эли тодоор уншаагүй хаань;

- уншаһан текстынгээ гол удха багшын туһаламжаар хэлэжэ шадаа хаань;
- сээжээр уншахадаа, текст гүйсэд мэдэхэгүй, сэглэлтын тэмдэгүүдтэ зогсолто хээгүй хаань;
- хэлэлгэ соогоо алдуу гаргахдаа (үгэ буруу хэрэглэхэ, мэдүүлэл дутуу, үсөөн үгэтэй г.м.), уншаһан текстынгээ удаа дараа алдаашье хаа, найруулан хэлэжэ шададаг байхадань табиха.

«2» сэглэлтэ хэрбээ һурагшын:

- үгэ бүхэниие таһалдангяр, сэглэлтын тэмдэгтэ зогсолто хэнгүй уншахадань, 6- хаа үлүү алдуу гаргахадань;

- сээжээр уншаха текстынгээ ехэнхи хубиие мэдэхэгүйдэ, абяан ба үзэгүүдые хазагайруулжа, 6-хаа үлүү алдуу гаргахадань;

- уншаһан текстынгээ гол удха хэлэжэ шадаагүй хаань;
- текстын удхын удаа дараа найруулан хэлэжэ шададаггүй, хэлэлгэдэ олон алдуу гаргадаг байхадань табиха.

Һуралсалай жэлдэ уншалгаар һурагшадай дадал саг үргэлжэ шалгагдажа байха еһотой (четверть бүхэнэй һүүл багаар). Һурагшадай уншаагүй тусхай текст ондоо ном сооһоо абтаха, һурагша бүхэнэй дүршэл

шалгахын тула нэгэ текст хэрэглэхэ. Нэгэ минута соо уншаһан үгэнүүдэй тоо хараада абажа, сэглэлтэ иигэжэ табиха:

Класс	Сэглэлтэ болон уншаха текстын үгын тоо			
	«5»	«4»	«3»	«2»
1	30-һаа дээшэ	15-20	15 доошо	
2	40-һөө дээшэ	30-40	25-30	25-һаа доошо
3	60-һаа дээшэ	50-60	35-50	35-һаа доошо
4	70-һаа дээшэ	60-70	45-60	45-һаа доошо

Буряад литература предметэй ценностнэ ориентирнүүд

Гурбадахи класста уншагдаха уран зохёолнууд хурагшадта мэдэсэ үгэхэһөө гадна, тэдэниие уран зохёолнуудай образуудай нүлөө доро хайхан абари зан, түрэл арадтаа, түрэлхи хэлэндээ унтаршагүй дурлал хүмүүжүүлхэ ёһотой. Дээдэ хэмжээнэй зохиолнуудые уншажа, сэдхэлээрээ мэдэржэ буряад арадайнгаа, элинсэг хулинсагайнгаа ёһонуудые, заншалнуудые, сэсэн хургаалнуудые гүнзэгыгөөр ойлгожо, бодожо үзэжэ оршон тойронхи байдалда бэеэ абажа, ерээдүй аха наһанайнгаа ажабайдалда хэрэглэжэ хургаха болоно.

2. Хуралсалай түсэб соо литературна уншалга үзэлгын хуури

«Түрэл хэлэн ба литературна уншалга» гэхэн предметнэ бүлэгэй литературна уншалга гэжэ хуралсалай курс эхин классудта хуралсалай түсэбэй инвариативна хуби соо заатагүй үзэгдэхэ ёһотой.

3. Программа үзэлгэдэ үгтэһэн саг

Хургуулийн хуралсалай түсэб соо эхин хургуулида литературна уншалга заатагүй үзэгдэхөөр хараалагдана. Гурбадахи класста литературна уншалга үзэлгэдэ 68 саг үгтэнэ (недели соо 2 саг, хуралсалай жэл соо 34 недели).

4. Жэлэй дүүрэхэдэ хурагшадтай мэдэсэ ба шадабаринууд. 3 класс.

Литературна уншалгаар шадабари (предметные результаты):

- удхын сохилто баримталан, сэглэлтын тэмдэг зүбөөр илган уншаха;
- уншаһан текстын гол удха зүбөөр ойлгоод, хэлэжэ, хөөрөжэ шадаха;
- уншаһан текст хубинуудта хубаажа шадаха;
- шүлэг сээжээр хэлэхэдээ, үгэнүүдээ зүбөөр, нэгэшье торонгүй, уран гоёор уншажа хураха.

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо, тэдэндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдэндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болгохоёо оролдохо;
- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа абаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юумэнууд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй тема хэлэхэ, зорилгыень табиха;
- багшатаа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яаж шийдхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;
- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо;
- өөрынгөө, ондоо хүнүүдэй, классайнгаа ажал тусхай критеринүүдээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ һураха, критеринүүдые зохёохо;

Оршон тойрониин шудалха шадабари (познавательные УУД):

- текстээр дамжуулагдһан мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо; юун тухай хэлэгдэнэб, удхань амар бэ, идеянь ямар бэ? олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо түхэлтэй текстнууд (текст, схема, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- үгөөр хэлэгдһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргөн модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондохи холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо;
- бодомжолхо.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһоо дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол аман ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- - хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гү, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолдо ерэхэ; - асуудалнууды табиха.

5. Литературна уншалга үзэлгын удха

Гурбадахи классай литературна уншалгын программа удаадахи бүлэгүүдһээ бүридэнэ:

1. Уншаха, шагнаха зохёолнууд
2. Текстээр хүдэлмэрилжэ хэлэлгын мэдэс болон шадабари хүгжөөлгэ
3. Зохёохы ажаябуулгын оршон байдалда сэдхэлэй мэдэрэлтэйгээр хандалгын дүршэл баяжуулга болон хүгжөөлгэ.

Уншалгын дадал хүгжөөлгэ. Зүб болон ойлгон уншалгын дадал хүгжөөлгэ. Бүхэли үгэнүүдээр уншалгын дадал удаадахи аргуудуудар бэлүүлхэ: бүхэли үгөөр нэгэ жэгдээр уншалгы тодхолго; хэлэлгэ хүгжөөлгын һорилгонууды үнгэргэлгэ.

Уран һайхан уншалга, уран хурса хэлэлгэ хүгжөөлгэ болон орфоэпическэ уншалга бүрилдүүлгэ
Шангаар уншалга – ондоо хүнэй дуулахаар уншалга, харин шэмээгүй аман соогоо уншалга – өөртэ уншалга гэжэ һурагшадта ойлгуулха. Тиимэһээ һурагшадые уран гоёор уншажа һурахы эрмэлзүүлхэ. Абяанууды эли тодоор зүбөөр үгүүлүүлжэ һургахын тула зорюута упражненинүүды үнгэргэжэ хэлэлгын аппарат хүгжөөлгэ, аялган болон хашалган абяанууды эли тодоор хурсаар үгүүлэлгын шадабари бэхжүүлхэ. Үгэнүүды орфоэпическэ зүбөөр үгүүлүүлжэ һургаха; хэлэлгын темп хүгжөөхэ, хоолойгоо аалин һула болгожо байгаад, түргэнөөр, удаанаар уншаха дадал хүгжөөхэ. Уран һайхан уншалгада бэлдэхэ шадабариин эхин шата олгохо, гүйсэдхэхэ зорилго бэлүүлжэ һургаха.

Уншалгын дадал бүрилдэлгын хэмжээндэ табигдаха эрилтэнүүд

Бүхэли үгэнүүдые зүбоор, удхыень ойгожо, нэгэ жэгдээр, тогтон торонгуй уншахааа гадна грамматическа паузануудыень зуб хэрэглэжэ, юрэ хоорэһэн, асууһан, шангадхаһан аянгатайгаар мэдүүлэлнүүдые уншаха. Абяагуйгоор аман соогоо уншалгын дадал олгогдохо. һурагшад багшын табиһан асуудалда харюусажа шадахааа гадна текст сооһоо асуудалай харюу болохоор мэдүүлэлнүүдые, бүлэгүүдые илгажа шадаха. Танил бэшэ текст уншалгын темп минута соо 40-50 үгэһоо үсоон байха ёһогуй.

Текстээр худэлхэ шадабари хүмүүжүүлгэ Текстын удхаар асуудалнуудта харюу үгэхэ, харюугаа баримталан текст сооһоо мэдүүлэлнүүдые түүбэрилэн олохо уншаһанаа сэгнэжэ шадаха. Үгтэһэн зурагуудаар текстын удхыень һэргээн хөөрөжэ шадаха. Сюжедыень алдангуй багахан зохёол хөөрөжэ шадаха. Ном соо үгтэһэн иллюстрацида зохёол сооһоо таараха хэһэг оложо шадаха, удхыень тайлбарилан өөрынгөө үгөөр хэлэжэ шадаха. Уран зохёол соо хэрэглэгдэһэн авторой үгэнүүдтэ анхарал хүмүүжүүлхэ. Һуралсалай номоор худэлхэ шадабаринуудтай болохо: номой гаршагтай танилсаха; гаршаг сооһоо хэрэгтэй зохёолой нэрыень оложо шадаха; ном соо үгтэһэн даабаринуудтай, асуудалнуудтай ажаллажа һураха.

Һурагшадай зохёохы шадабари хүгжөөлгэ болон эстетическэ хадуун абалгын дүршэл баяжуулга. Оршон тойронхи байдалые эстетическэ зүбөөр ойлгон абалга. Экскурси үнгэргэжэ жэлэй дүрбэн сагта байгаалиин байдалые, амитадай аяг зам ажаглуулжа һурагшадта ажамидаралай дуй дүршэл олгохо, оорынгоо сэдхэлэй байдалда тааруулан уран зохёол бэдэрэн олохо шадабари бүрилдүүлхэ. Упражненинүүдай хүсөөр тухайламжалха шадабари (воображение), гоё бодол (фантазия) болон оршон байдалые хадуун абаха дүршэл хүгжөөлгэ. 5 һурагшадай тухайлха шадабари, гоё бодол хугжөөхынь тула элдэб янзын даабаринуудые дүүргүүлхэ. Жэшээлбэл: «Эдэ юумэнүүд юунтэй адли гээшэб?», «Расскадай али нэгэн хэһэгтэ зураг зурагты», «Геройн орондо һаа яаха байгаабта?» г.м.

Уран зохёолнуудые эстетическэ ойлгон абаха дүй дүршэл, һурагшадай зохёохы шадабари хүгжөөлгэ. Элдэб жанрай зохёолнуудые шагнаха шадабари хүгжөөхэ, шагнаһан зохёолнуудайнгаа удхаар зураг зураха, эмоциональна хандасаяа харуулха, хамтын зүбшэлгэдэ хабаадаха шадабаринуудые хүгжөөхэ. Поэзиин оршондо һурагшадые хамжуулха: шүлэгүүдые шагнуулха, сээжэлдүүлхэ. Поэтическэ дуулан шагналгыг хүгжөөхэ. Уран зохёолнуудай удхаар драматизаци үнгэргэжэ, элдэб наадануудые эмхидхэжэ, үхибүүдые поэдэй, уран зураашын, шагнагшынь, гүйсэдхэгшынь рольдо оруулжа, тэдэнэй эдэбхи дээшэлүүлхэ.

Литературоведческэ нэрэ томьёонуудтай танилсуулга. Элдэб жанрай литературна болон фольклорно зохёолнуудые танилха, илгаруулха практическа дадал олголго, «адлирхуу удхатай үгэнүүд», «олон удхатай үгэнүүд», «олицетворении», «зэргэсүүлгэ» гэхэн уран аргуудтай танилсуулха, зохёол соо тэдэниие оложо һургаха.

Калентарна-тематическа түсэблэл. Мүшэхэн 1 класс (Үзэглэлэй һүүлээр. Недели соо 2 час)

№	Хэшээлэй темэ	Үгтэһэн саг			Үнгэргэхэ саг	ЭОР
		Үгтэһэн саг	Практич. ажал	Шалгалтын ажал		
1	Д.Жалсараев «Та ба ши»	1				
2	Д. Могоева Сэсэгмаа.	1				
3	Д.Мижидон «Үбэл»	1				
4	«Баабгай» очерк	1				
5	Б.Банзаров «Сагаан һара» , үрээл «Сагаалган»	1				
6	Э.Дугаров «Манай Арми»	1				
7	Б. Мунгонов «Хабар»	1				
8	Г.Дашабылов «Мартын найман»	1				
9	Б.Санжин «Аягүй ушар»	1				
10	Д. Ошоров «Зураг»	1				
11	Элүүр энхын зам» Ш.Нимбуев «Һайнаар мүнөө һуража...»	1				
12	«Түрүүшын космонавт»	1				
13	«Мэргэжэл. Мэргэжэлтэд»	1				
14	Д. Ошоров «Һургаалтай хүбүүн»	1				
15	А.Тороев «Табан хурган»	1				
16	Арадай аман зохёол. Онһон үгэ. Таабари. Жороо үгэ. Ойлгосо.	1				
17	«Баабгай жэрхи хоёр» (Арадай онтохон)	1				
18	Арадай аман зохёолой жанрнууд.	1				
19	Ажалша тоншуул. (Арадай онтохон)	1				
20	Д.Хилтухин «Һархяаг», «Ямаанай һүн – эм»	1				
21	Д.Ошоров «Шубуудай аша туһа», Ц- Д.Будаев «Хараасгай»	1				
22	Буряад орон. «Улаан – Үдэдэ»	1				
23	«Байгал далаймнай хэтэдэ мүнхэ	1				

	байг!», «Түрэл орон нютагтаа»					
24	Д.Улзытуев «Сэсэг малгай»	1				
25	«Зунай амаралта»	1				
26	Д.Ошоров «Зундаа унтадаг амитан», «Нохой»	1				
27	Б-Б.Намсарайн «Нэрхэн», «Алирхан», «Шасаргана»	1				
28	Шалгалта	1				

3 классай түрэлхи хэлээр календарна-тематическа түсэб

№	Хэшээлэй темэ	Үгтэһэн саг			Үнгэрг эхэ саг	ЭОР
		Үгтэһэн саг	Практич. ажал	Шалгалтын ажал		
	Мэндэ амар,хургуули!					
1	Ч-Р.Намжилов «Эрдэм бэлиг – эрхим баян» А.Доноев «Һуралсалай һайндэр»,	1				
2	Г.Чимитов «Һайн даа, хургуулимнай!»	1				
	Амар сайн, буряад хэлэн!					
3	Ш-Х. Базарсадаев «Түрэлхи хэлэн»,	1				
4	«Түрэл буряад хэлэмни» Д-Н.Халхаров	1				
5	Д. Ошоров «Актриса болохоб»	1				
6	Э.Дугаров Түрэл буряад хэлэмни»	1				
	Хэшэгээр баян намар					
7	Г.Дашабылов «Намар»,	1				
8	Ц-Д.Хамаев «Намар», Д.Мадасон «Хуһанай намаа унажа...» Толгой холболго	1				
9	Э.Дугаров «Адха орооһон» Уран уншалга	1				
10	Б.Санжин «Намарай шарай»	1				
	Түрэхэн мини тоонто					
11	Ц.Номтоев «Тоонто нютаг»,	1				
12	Ц-Д.Дондокова «Эхэ орон»,	1				
13	Ж.Тумунов «Эхэ оромни»	1				
14	Ц-Б.Бадмаев «Улаан- Үдэ»,	1				
15	Манай Эхэ орон,	1				
16	В.Цыренов «Минии нютаг»	1				
	Хүн болохо багаһаа					
17	А.Жамбалон «Эдир залуу үетэндэ»	1				
18	Ж.Балданжабон «Хэн зэмэтэйб?»,	1				

	Э.Дугаров «Хахархай аяга»					
19	Ц-Б.Бадмаев «Дондогой зүүдэн»	1				
20	Ц-Б.Бадмаев «Шулуутайн Будамшуу»	1				
21	Д.Цырендашиев «Алтан хараасгай»	1				
22	Э.Манзаров «Эжын энхэрэлье»	1				
23	Б-Б.Намсарайн «Дэбтэрэй гомдол»	1				
24	Ж.Зимин «Хоер»	1				
	Үбгэн буурал үбэлнай.					
25	Н.Дамдинов «Добо дээрэхээ», Ц-Д.Хамаев «Үбэл»	1				
26	Б.Санжин «Буга нара», Г.Чимтов «Үбэлэй үдэр»	1				
27	Н.Намасарайн «Бэгсэргэ»	1				
28	Ц-Д.Дондокова «Би мэдэнэб...»	1				
29	Д.Мадасон «Хадхууртайхан хасуури»	1				
30	Г.Бадмаева «Балмын баабай»	1				
31	Үбэлэй байгаали уран зохёолшодой бүтээлнүүдтэ. Проектнэ ажал.	1				
	Арадай аман зохеол.					
32	«Шоно, бар, хоёр хүлтэй хүйэлдөөн»	1				
33	«Тэнэг шоно»	1				
34	«Хуурша хүбүүн»	1				
35	«Одхон хүбүүн»	1				
36	«Ерэнтэй сэсэн Далантай тэнэг хоёр»	1				
37	«Эгэшэ Аленушка ба дүү Иванушка»	1				
38	«Үнэгэн юундэ улаан бэ?»	1				
39	«Тахья харсага хоер»	1				
40	Таабаринууд.	1				
41	Онъһон үгэнүүд	1				
	Сагаалган – буряад арадай заншалта һайндэр					
42	Э. Дугаров «Сагаан нарын шэнээр», Сагаалган тухай.	1				
43	Ш. Нимбуев «Угтамжын дуун», Сагаалганай ёһо заншалнууд.	1				
44	Д.Цынгуйева «Уг грабалта ууган буряад араднай», Сагаалганай ёһо заншалнууд.	1				
45	Проект. Сагаалган – буряад арадай заншалта һайндэр. Сагаалган тухай шүлэгүүдэй баглаа. Уран уншалга.	1				
46	Табан хушуу мал тухай Д.Жамбалон «Табан хушуу малай зүһэ»	1				
47	Ц-Д.Дондогой «Шагай», Э.Дугаров «Шагайнууд»	1				
	Айлшан хабар.					

48	А.Жамбалон «Айлшан хабар», Ц-Д.Хамаев «Хабар»	1				
49	Д-Р.Намжилон «Хабарай саг»	1				
50	Б.Санжин «Амитад яаж хабарыг угтанаб?»	1				
51	«Уургайгаа хайшан гэжэ түхээрдэг бэ?»	1				
52	Ц-Д.Дондокова «Би мэдэнэб»	1				
53	Г.Чимитов «Үбгэн»	1				
54	Хабарай байгаали уран зохёолшодой бүтээлнүүдтэ. Проектнэ ажал.	1				
	Уран зохёолшод үхибүүдтэ					
55	Х.Н.Намсараев «Жэргэмэлэй дуун»	1				
56	Литературна онтохон Б.Д.Абидуев «Шаалай шаанай хоер»	1				
57	Литературна онтохон Б.Д.Абидуев «Шаалай шаанай хоер»	1				
58	Литературна онтохон Б.Д.Абидуев «Шаалай шаанай хоер»	1				
59	Ж.А.Зимин «Хайшан гээд космонавт болохо юм?»	1				
60	Ц-Д.Д.Дондокова «Хаан хуша»	1				
61	Э.Ч.Дугаров «Жэргэмэл»	1				
62	Ш.Н.Нимбуев «Эбтэй наа хүсэтэй»	1				
63	Ц.Н.Номтоев «Ногоон кружка»	1				
	Сэсэгтэ зун					
64	Ц-Д.Хамаев «Зун», Д.Улзытуев «Амар сайн»	1				
65	Б.Санжин «Далайн захата»	1				
66	Д.Улзытуев «Бороохон»	1				
67	Д.Улзытуев «Уһанай гомдол»	1				
68	Б.Бальжинимаев «Лагерьта» Уран уншалга	1				

7. Хэрэглэгдэхэ һуралсалай методическа хүсэд суглуулбари

1. Содномов С.Ц., Эрдынеева. Ж.Ц., Литературна уншалга: Үндэһэн буряад һургуулийн 3-дахи классай литературна уншалгын ном: 1 хубитай. – Улаан-Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2019

2. Буряад хэлэн, уншалга, хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Буряад һургуулийн програмнууд, 1 – 4 классууд. / Зохёогшо Д.Д.Ошоров. – 2-дохи хэблэл. – Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2004.

3. Буряад хэлээр, уншалгаар, буряад литератураар һурагшадай мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэ эрилтэ / Харюусалгата редакторнууд Ц.Б. Цыренова, Б.Б. Жалсанов. – Улаан-

Үдэ:

«Бэлиг» хэблэл, 2007.

Хэрэглэгдэһэн һуралсалай методическа хүсэд суглуулбари

1. Ошоров Д.Д. Буряад хэлэн, уншалга, хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Буряад һургуулийн программанууд, 1-4 классууд. - Улаан-Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2004 он.
2. С.Ц. Содномов. Методическа дурадхалнууд. Түрэлхи хэлэн. 4 класс. Улаан-Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2010 он.